

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. ניתו על בנד טמא מהו 2
- ב. גדה מזין עליה..... 3
- ג. היה עומד הויץ לתנור ושריץ בתנור והושיט ידו לחלון ונטל את הלגין והעבירו ע"פ תנור ... וחכמים מטהרין ... בהזאה שהעבירה על כלי חרס טמא על גבי משכב ומושב טמא שהיא טהורה 3
- ד. הזאה אין צריכה שיעור 4
- ה. חטאת ... אחד זה ואחד זה אין דמה טעון כיבוס..... 4
- ו. קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה 5
- ז. ניתו מן הצואר על הבגד ... מן הקרן ומן היסוד ... נשפך על הרצפה ואספו ... אין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזאה..... 5
- ח. קידש פחות מכדי הוייה בכלי זה ופחות מכדי הוייה בכלי זה לא קידש 6
- ט. אף בדם לא קידש..... 6
- י. וטבל ולא מספג בדם עד שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו מן הדם מן הדם שבענין 6
- יא. שיריים שבאצבע פסולין..... 8
- יב. משיצתה הזאה מידו אין טעון כיבוס..... 8
- יג. ניתו על העור עד שלא הופשט אינו טעון כיבוס משהופשט טעון כיבוס..... 8
- יד. אינו טעון כיבוס אלא מקום הדם ודבר שהוא ראוי לקבל טומאה וראוי לכיבוס 9
- טו. אחד הבגד ואחד השק ואחד העור טעונין כיבוס 9
- טז. והכיבוס במקום קדוש ושבירת כלי חרס במקום קדוש ומריקה ושטיפה בכלי נחושת במקום קדוש זה חומר בחטאת מקדשי קדשים..... 10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

דף צג.

א. ניתז על בגד טמא מהו

כבר התבאר לעיל דף צב: שחומר בחטאת הבהמה משאר קדשי קדשים, שדם חטאת הבהמה שניתז מן הכלי שקבל בו הדם קודם הזיה על הבגד טעון כיבוס במים בעזרה שנאמר (ויקרא ו פסוק כ) וְאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָה עַל הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תִכְבֹּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ

ואם ניתז דם החטאת מן הבגד לבגד¹ שני אין הבגד השני טעון כיבוס².

ניתז על בגד טמא אינו טעון כיבוס כיון שנשטא הדם בנגיעתו בבגד³. וי"א⁴ שצריך כיבוס כיון שקודם היה דם טהור.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה ט

² ופירש"י אידחי ליה לכיבוס וכו' (דכיון) דאיוזיק לביבוס אידחי ליה [מתורת הזאה] ולא קרינן בה ראוי להזאה ולא בעי כיבוס האי אחרון. זו שאלה בניחותא יפה שאלת ואשיבך עליה. אי אוספו וכשר אף על גב דאיוזיק לכיבוס לא בטל מתורת דם וכו'. הא כשר וטעון האחרון כיבוס. ואת"ל שאם אוספו מהראשון פסול וכו' אנא כר"ע ס"ל דאמר היתה לה שעת הכושר לזריקה ונפסלה דמה טעון כיבוס והאי הרי בתחילתו בכלי נתקבל והיתה לו שעת הכושר ואח"כ נפסל בנפילתו על בגד הראשון עכ"ל. והשתא כיון דסתם לן תנא דלא כר"ע לא חיישינן למאן דאמר דס"ל כוותיה ועוד דבבעיא דאיתא התם בגמ' בסמוך משמע בהדיא דאמוראי בתראי לא סבירא להו כר"ע כיון דמספקא לן אי אוספו ופסיל בעיין לא איפשיטא ומיהו ק"ל נהי דלא איפשיטא בעיין מ"מ מספקא ה"ל להחמיר ולהטעינו כיבוס ושמא יש לומר דכיבוס במקום קדוש אינו דרך כבוד כלפי מעלה ומספקא לא מזולתינן ביה. ויותר נכון לומר דכיון דסתם לן תנא דלא כר"ע ואמוראי בתראי נמי לא ס"ל כר"ע הא איפשיטא בעיין איפכא מלוי. כס"מ שם ועיין או"ש ועיין בלקוטי הלכות נה. דס"ל דסלקא בספק.

³ בש"ס כאן יש איבעיא ותלי זה אם דנין מומאה שבאותה שעה מטומאה הקודמת ולר"א דנין ולרבנן אין דנין ורבא ס"ל דכו"ע אין דנין וא"כ לכאורה הכא צריך כיבוס ועיין מרן מש"כ בשם ר"י קורקוס ועיין לח"מ מש"כ מזה. ובפשיטות י"ל מדאמר ליה רב הסדא פלוגתא דר"א ורבנן אליבא דרבה וכדמתרין אביי אלמא לא פשיט ליה בזה ואף על גב דרבא ס"ל דכו"ע אין דנין מ"מ י"ל ר"ח ס"ל כאביי. או דילמא י"ל דרבנן ס"ל דספק אם דנין או לא לכן מחמרי בהזאה משא"כ הכא מספק אין טעון כבוס. הר המוריה שם. ולענ"ד יש לפרש דברי רבינו דסמך על הא דאמרינן בסוף פ' דם חטאת דאם היה דם עולה על בגד ואח"כ ניתז דם חטאת אינו טעון כיבוס דאבליע קפיד א"כ אין באין כאחד ודו"ק כי זה אמת ויציב בדעת רבינו ומקום הניחו לי בס"ד. ישועות מלכו.

⁴ אולי לשון רבינו בספרים מוטעה והוא צריך להיות טעון כיבוס והוא היותר קרוב אצלי עכ"ל. מהר"י קורקוס ובישועות מלכו אכן קשה לי כיון דס"ל לרבינו ז"ל דדם אינו מטמא מן התורה דקיי"ל כעדותו של יוסי בן יעזר דמשקה בית מטבחיים דכין א"כ כיון דהדם טהור מדאורייתא למה אין טעון כיבוס וזה תימה גדולה, מזה נראה שנוסחא אחרת הנזכרת בדברי ר"י קורקוס היא הנכונה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ב. נדה מזין עליה

כל המטמאין⁵ מקבלין הזאת מי הטאת לטהרה מטומאת המת⁶.

כיצד זבים וזבות נדות ויולדות שנטמאו במת מזין עליהן בשלישי ושביעי והרי הם טהורין מטומאת מת אף על פי שהן טמאין טומאה אחרת, שנאמר (במדבר יט פסוק יט) וְהָיָה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְגו', הא למדת שהזייה מועלת לו אף על פי שהוא טמא.

ג. היה עומד חוץ לתנור ושרץ בתנור והושיט ידו לחלון ונטל

את הלגין והעבירו ע"פ תנור... וחכמים מטהרין...

בהזאה שהעבירה על כלי חרס טמא על גבי משכב ומושב

טמא שהיא טהורה

הטהור לחטאת⁷ שהיה עומד על גבי התנור וכיוצא בו מכלים שאינם טהורים לחטאת, ופשט ידו חוץ לתנור וכלי שיש בו מי הטאת בידו, וכן קנה המוטל על גבי התנור ושני כלים שיש בהן מי הטאת תלויין בו אחד מכאן ואחד מכאן הרי אלו טמאין לפי שאינן במקום הטהור לחטאת, והואיל והם נשענין על התנור הרי הן כאילו מונחין על גביו.

אבל אם היה עומד על התנור ובידו כלי ריקן הטהור לחטאת או מים שאינן מקודשין הרי אלו טהורין כמות שהיו.

היה עומד חוץ לתנור ופשט ידו לחלון ונטל כלי שיש בו הטאת והעבירו ע"ג התנור הרי זה טהור.

⁵ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק יא הלכה ג

⁶ בספרי זוטא חקת סי' י"ט. ואמרינן בפרק דם הטאת (דף צ"ג) רבי אליעזר אומר מי הטאת שנטמאו מטהרים שהרי נדה מזין עליה כלומר והרי כשהמים יורדים על הנדה מטמאים ואעפ"כ מטהרים את הנדה מטומאת מת ועד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא בנטמאו מעיקרא אבל בנדה שהזאה וטומאת המים באים כאחד מודו שמזין עליה. כס"מ שם

⁷ רמב"ם שם פרק יד הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

וכן הזייה שעברה ע"ג טומאה כגון משכב ומושב וכיוצא בהן ה"ז טהורה.

ד. הזאה אין צריכה שיעור

כבר התבאר לעיל דף פ. שמים מקודשין⁸ שנתערבו בהן מים אחרים כל שהוא⁹ אפילו מים שנתמלאו לקידוש הרי אלו פסולין, וכן אם ירד לתוכן טל הרי אלו פסולין.

ואע"ג שהתבאר במסכת יומא דף יד. שבהזיית מי הטאת אין שיעור ומזה הזייה אחת על כמה¹⁰ בני אדם או על כמה כלים כאחת אפילו מאה, כל שנגע בו מן המים כל שהוא טהור¹¹. וא"כ לא יעכבו המים, אך כיון שהכלי שמזים ממנו¹² צריך שיהיה בו שיעור הזיה כמבואר שם גם האזוב הטבול צריך שיהיה בו שיעור הזיה ונחסר על ידי המים הפסולים.

ה. חטאת... אחד זה ואחד זה אין דמה טעון כיבוס

⁸ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ט הלכה ח

⁹ משנה פ"ט דפרה וכו"ק ומייתי לה בפרק התערובות ושם אמרו דרבנן סברי הזייה צריכה שיעור הילכך אף על גב דסברי יש בילה כיון שהוא לח בלח מתערב ובכל הזייה יש קצת מהכשר אף על פי כן פסולים כיון שאין בהם שיעור מהכשר וסברי ג"כ אין מצטרפין להזאות הילכך מה שחסר מהראשונה אינו משלים בשניה והשתא כיון שרבינו פוסק שאינה צריכה שיעור ובכל שהוא שיפול על הטמא נטהר אפילו הזאה אחת ראוי לשיספיק כדאמרינן גבי דם חולין שנתערב בדם קדשים דכיון שאינה צריכה שיעור יזה וכתב הר"י קורקוס ז"ל אפשר שסובר רבינו שמה שאמרו צריכה שיעור היינו שבאזוב יהיה שיעור הזאה ואז אפילו לא נפל על הטמא אלא כל שהו נטהר כיון שאותו כל שהו בא משיעור שלם אבל מהיות כל שהו מן הפסול מעורב נמצא שאין באזוב שיעור פסולים אבל בדם לא בעינן שיעור כלל וזה בכלל מה שאמרו (יומא יד.) במנא צריכה שיעור פי' באזוב ולא מיעמו כי אם אגבה דגברא עכ"ל. כס"מ. ועוד נראה דלדברי רבא ורב אשי דהתם לפי רש"י ז"ל הזאה א"צ שיעור וקנס הוא דקנסי רבנן כי היכי דלא משתרשי ליה ואף דעיקר תירוצן משמע דלא אתי אלא לדר"א מ"מ אפשר דכוונתן אפילו לרבנן דכיון דשייך שפיר משום קנסא ומכ"ש עם מ"ש התוס' שם (סד"ה במאי קמפלגי וכו') [ד"ה תנן] דהא דתנן צלוהית שנפל לתוכה מים כל שהוא וכו' הומרא דמי הטאת הוא דמדאורייתא בטל ברובה ע"כ. מעשה רקח שם.

¹⁰ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק טו הלכה א

¹¹ רמב"ם שם פרק י הלכה ח

¹² ושם טו א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר לעיל דף צב. שחטאת שנפסלה¹³ אין דמה טעון כיבוס, בין שהיתה לה שעת הכושר בין שלא היתה לה שעת הכושר¹⁴.

אי זו הוא שהיתה לה שעת הכושר שלנה ושנממאת ושיצאת חוץ לעזרה, ואי זו היא שלא היתה לה שעת הכושר שנפסלה בשחיטה או בזריקת הדם.

ו. קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה

להלכה יתבאר להלן דף צו: בעוה"ת שכל הכלים¹⁵ שמשמשין בהן בקדשים על ידי חמין בין קדשי קדשים בין קדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה עקב אכילה.

ז. ניתו מן הצואר על הבגד ... מן הקרן ומן היסוד ... נשפך

על הרצפה ואספו ... אין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל

בכלי וראוי להזאה

כבר התבאר לעיל דף לה. שאם ניתו מן¹⁶ הצואר על הבגד או מעל קרן המזבח או שנשפך הדם על הרצפה ואספו וניתו ממנו על הבגד, או שניתו מן הכוס שבידו לאחר שגמר להזות על ארבע קרנות קודם שנשפך אל

¹³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ח הלכה ג

¹⁴ הגה רבינו פסק בתרי סתמי דקדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה ופסולה שהי' לה שעת הכושר אינה טעונה כבוס, דלפי הדרשות משקליא וטריא דגמ' (זבחים צ"ג ע"א) סתרי אהרדי. אמנם רבינו פסק דקדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה, לא מדממעט תרומה, רק מהיקשא, דיליף לכל קרבנות מקרא דזאת התורה לעולה כו', דשלמים כתיב בקרא, ובשלמי נדבה משתעי, וכמו דפירשו בתוס' (שם צ"ז ע"ב ד"ה אף) לקמן, וכמו דמקיש שם לבלוע, כן לבלוע בכלי ובישול בכלי, וא"כ אין צריך קרא למעט תרומה, ואתי קרא למעט את שהיה לה שעת הכושר ונפסלה מדין כבוס, ופשוט. או"ש ועיין לח"מ שם שתי' בדרך אחר. דרבינו ס"ל דתלתא תנאי פליגי בזה ות"ק ס"ל דמדמה כשרה ולא פסולה ממעטין אף שהיתה לה שעת הכושר ור"ע ס"ל דהיתה לה שעת הכושר טעון כבוס דמדמה לא ממעטין רק לא היתה לו שעת הכושר ואי משום מיעוט דאותה בעי לתרומה ור"ש ס"ל בהא כר"ע דמדמה לחוד לא ממעטין רק לא היו לו שעת הכושר ורק ממיעוט דאותה ממעטין היו לו שעת הכושר ופסק רבינו כת"ק.

¹⁵ רמב"ם שם הלכה יד

¹⁶ רמב"ם שם פרק ח הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

היסוד¹⁷, אינו טעון כיבוס שנאמר וְאֶשֶׁר יִזְהַ מִדְּמָהּ, לא אמרתי אלא בדם שנתקבל בכלי שרת וראוי להזיה ויש בו כדי הזייה¹⁸.

דף צג:

ח. קידש פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה לא קידש

קידש פחות מכדי¹⁹ הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי אחר לא נתקדשו.

ט. אף בדם לא קידש

כל הזבחין²⁰ שקיבל מדמם פחות מכדי הזייה לא נתקדש הדם, וצריך להתכוין לקבל כל הדם. ולפיכך²¹ אם קיבל הדם בשני כלים ובכל אחד לא היה בו שיעור הזיה אף שעירבן אחר כך יחד אין ראויין להזיה ואם ניתו מן כלי זה על הבגד אין טעון כיבוס.

י. וטבל ולא מספג בדם עד שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו מן הדם מן הדם שבענין

כבר התבאר לעיל דף מ: שאין בכל²² הקרבנות קרבן שטעון הזיית דם באצבעו אלא חטאת בלבד שנאמר בה (שם ד פסוק ו) וְטַבַּל הַכֹּהֵן אֶת

¹⁷ רמב"ם שם הלכה ז תורת הקדשים שם ו, אך קודם גמר מתן ד' כיון שראוי לקרן ולהזיה טעון כיבוס.

¹⁸ רבינו השמיט דאף אם חזר וערבו לא מהני וכמ"ש רש"י והוא מוכרח בגמרא דקתני עד שיהיה בו כדי הזיה מעיקרו גם לעיל פ"ה השמיטו וכבר נתעורר בזה המל"מ ז"ל. וראיתי להרב קרית ספר ז"ל שכתב וראוי להזיה שיש בו כדי שיעור הזיה ע"כ נראה שהבין בכוונת רבינו דבענין שיהיה בו שיעור הזיה מעיקרו. מעשה רקח.

¹⁹ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ט הלכה ג

²⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה ח

²¹ תורת הקדשים שם ז

²² רמב"ם שם פרק ה הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אַצְבָּעוּ בְּדָם, וצריך שיהיה שם דם²³ כדי טבילה, וצריך לא שישפג אצבעו מדם²⁴.

ובהלכה זו נאמרו כמה פירושים יש מפרשים²⁵ שהם שני דינים מיוחדים: אחד – שלא יספג היינו שלא יקנח אצבעו בשולי הכלי או בדפנותיו, אלא יעשה דרך טבילה.

שני – ושיהא שם כדי טבילה, היינו שיהיה בדם בשעת קבלה כשיעור כל ההזאות הצריכות, שלא יקבל חלק ממנו בכלי אחד וחלק ממנו בכלי שני, ואפילו אם חזר ועירבן פסול²⁶, שהרי לשיעור אותה הזאה למדנו כבר שלא יספוג, ואם אין שם כשיעור הזאה הרי הוא מספג.

ויש מפרשים²⁷ שדין אחד הוא, שיהא בדם כדי טבילה, כדי שלא יספג אצבעו בדם, והם סוברים שאין צריך אלא כשיעור של הזאה אחת, ודין זה שצריך להיות משעת קבלתו כשיעורו הוא אף בכל הזבחים, ולא בחטאת בלבד, והחידוש שבחטאת הוא שלא יספוג.

²³ בגמ' מנחות (ז' ע"ב) פרש"י (ד"ה בהם) קבל מדם פרים כו' הנשרפין כו' שיעור ג' הזיות בכלי זה וד' הזיות בכלי זה והזה כו', וכן בתוספות (שם ד"ה ואם). ופשוט דזה דוקא בחטאות הפנימיות, אבל בחטאת החיצונה דאינה מעכבת רק מתנה אחת לא בעי רק שיהא שיעור מתנה אחת, דלא גרע מנשפך הדם אחר שנתן מתנה אחת, לכן כאן בחיצונה כתב רבינו שיהא שיעור טבילה שלא יספוג, אבל אם לא קבל רק מתנה אחת וזרקו סגו, ופשוט. ולעיל פ"ד ה"ח כתב וכל הזבחים שקבל דמם פחות מכדי הזייה לא נתקדש הדם, כייל גם חטאות הפנימיות, ולכל חד כדין הזייה שלו, זה המעכב בשעיר ופר הפנימים מ"ג הזיות ביוהכ"פ, ואחד עשר בהעלם דבר וכהן משיח, דבעי שיהי' בעת הזייה בכלי אחד שיעור כל הזיות, ואם המה בשני כלים לא נתקדש הדם. או"ש שם

²⁴ ר"ל שלא יקנח אצבעו בשולי הכלי או בדפנותיה, דבאופן כזה אין זה טובל אלא מוצץ או סוחט. תורה תמימה ויקרא פרק ד הערה יח

²⁵ פי' הראב"ד לתו"כ ויקרא ד ו רש"י מנחות ז ב,

²⁶ תורת הקדשים שם אות ו

²⁷ הכ"מ הקשה דמדברי הרמב"ם משמע שהוא שיעור אחד הא דשיעור דם כדי טבילה והא דשלא יספג אצבעו בדם, ובגמ' מבואר להדיא שהוא שני דינים ודין טבילה ילפינן מדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא למעוטי קבל פחות מכדי טבילה בכלי זה ופחות מכדי"ט בכלי זה ועירבן ומוטבל ילפינן ולא מספג, ועוד דבגמ' מצריך להו אלמא תרי מילי נינהו, ולכן כתב דתיבת וצריך מושך עצמו ואחר עמו וה"ק וצריך שיהא שם כדי טבילה וכן צריך עוד שלא יספג, והמל"מ כתב ג"כ בדברי הכ"מ דלכאורה משמע מדברי הרמב"ם דאם קבל פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה ועירבן ליכא הקפדה ומסוגיית הגמ' מוכח דבשעת קבלה צריך שיהי' בכלי אחד שיעור הזייה אבל אח"כ כתב המל"מ דבדברי הרמב"ם פ"ד הל' ח' שכתב וכל הזבחים שקבל מדמם פחות מכדי הזייה לא נתקדש הדם ע"כ כונתו שקבל שיעור הזייה אלא שקיבל בכלים נפרדים דאי לא קיבל אלא פחות משיעור הזייה פשיטא דלא חזי, ולכן א"צ לדחוק בלשון הרמב"ם כאן כמו שכתב הכ"מ אלא דדין שיהיה בדם שיעור טבילה מעיקרא כתב בפ"ד ודין ולא מספג כתב כאן עכ"ד המל"מ.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ויש מפרשים²⁸ דבריהם שצריך שיעור כל ההזאות בכלי אחד, אלא שאינו צריך רק בשעת הזאה ולא בשעת קבלה, ואם קיבל בשני כלים וחזר ועירבם לפני ההזאה כשר.

יא. שיריים שבאצבע פסולין

כשמוזה דם החטאת²⁹ על קרנות המזבח צריך לטבול אצבעו על כל קרן וקרן, וכשגומר הנתינה על הקרן מקנה אצבעו בשפת המזרק, ואח"כ טובל פעם שניה, ששירי הדם שבאצבעו פסולין ליתן מהן על קרן אחרת. וכן הדין במזה בחטאות הפנימיות.

וכן המזה³⁰ דם פרה אדומה מזה באצבעו הימנית מן הדם שבכפו השמאלית שבע פעמים כנגד בית קדשי הקדשים, על כל הזאה טבילת אצבע בדם, ושירי הדם שבאצבע פסולים להזייה לפיכך על כל הזאה מקנה אצבעו בגופה של פרה גמר מלהזות מקנה את ידיו בגופה של פרה.

יב. משיצתה הזאה מידו אין טעון כיבוס

ניתו מאצבעו³¹ אחר שיצאת הזייה מידו אינו טעון כיבוס ששירי הדם שבאצבע פסולין להזייה.

יג. ניתו על העור עד שלא הופשט אינו טעון משהופשט טעון כיבוס

²⁸ באו"ש כתב בדעת רבינו שאם קבל שיעור ג' הזיות בכלי אחד וד' הזיות בכלי אחד וחזר וערבן בכלי אחד קודם הזייה נתקדשו הדם, ודלא כמו שפרש"י בזבחים (צ"ג ע"ב ד"ה בדם) (רק כפירושו במנחות) דבשעת הזייה לא היו בכלי אחד, אבל בשנתן אח"כ לכלי אחד מהני ונתקדש הדם, ולא הוי כנשפך ע"ג הרצפה, או שנתנו לשמאל קודם קבלה, ומעמא דיליף מילתא ממילתא, יעוין סוגיא דמנחות דמזה יליף לקומין שקבלו בשני כלים, א"כ ילפינן מהא דמקבל דם הפר בכלי ודם השעיר בכלי אחר ומערבן לקרנות או למתן שבע לכו"ע, ובפרט היכי דנשפכו דמים של הפר והשעיר קודם מתן מזבח הפנימי, וצריך לשחוט פר ושעיר אחר, ומקבל דמיהם בשני כלים ומערב אותם, ולכן כתב רבינו לקמן פ"ג הי"ג וקומין שחלקו בשני כלים אינו קדוש, וחזר ומקדש, ויעוין משל"מ שם, וז"ב בשיטת רבינו בס"ד.

²⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה ה

³⁰ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ג הלכה ב ועיין לח"מ מעשה הקרבנות שם שיישב שני הדינים

³¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ח הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ניתו על עור בהמה³², עד שלא הופשט אינו טעון כיבוס, אחר שהופשט טעון כיבוס, שאף על פי שאינו מקבל טומאה עתה הרי הוא ראוי לקבל טומאה לאחר שיתעבד³³.

ומטעם זה אפילו ניתו הדם על בגד שהוא פחות משלש על שלש אצבעות גם כן טעון כיבוס אף שהוא שיעור פחות מלקבל טומאה כיון שאם יחשוב עליו להשתמש בו כמו שהו מקבל טומאה נחשב גם עתה ראוי לקבל טומאה. וי"א שדוקא בשלש על שלש ולא בפחות מזה.

י' . אינו טעון כיבוס אלא מקום הדם ודבר שהוא ראוי לקבל טומאה וראוי לכיבוס

אין טעון כיבוס אלא מקום הדם בלבד, והוא שיהיה על כלי שראוי לקבל טומאה וראוי לכיבוס, אבל אם ניתו על כלי עץ או כלי מתכת אינו טעון כיבוס לפי שאינן ראויין לכיבוס אלא גורדן בלבד. ולפיכך ניתו על עור הדג³⁴ אינו טעון כיבוס לפי שאינו ראוי לקבל טומאה³⁵.

טו . אחד הבגד ואחד השק ואחד העור טעונין כיבוס

³² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ח הלכה ה

³³ משמע מדברי רבינו ז"ל דאע"ג דקודם שיתעבד אינו יכול לקבל טומאה מ"מ קרי ראוי לקבל מפני שאחר שיתעבד יקבל ודלא כפירוש רש"י ז"ל והתוס' ז"ל שפירשו אפי' קודם עיבוד ע"י מחשבה ראוי לקבל טומאה כגון שחשב להשתמש בו בלא עיבוד ואינו מחוסר מעשה אלא מחשבה. דסובר רבינו ז"ל דסתם עורות לעיבוד קיימי אבל סתם בגד לאו לצורה קאים ואם כן התם כיון דמחוסר צורה שהוא מעשה דלאו להווא מעשה קאי על הסתם לא מיקרי ראוי אבל הכא דהאי מעשה דעיבוד סתמיה להכי קאים לא מיקרי מחוסר מעשה כיון דע"כ עתיד לבא דסתמיה להכי קאי ולא מעשה גמור הוא אלא הוי כמחשבה דעלמא ולכך מדמה הגמרא הק מחוסר מעשה דהכא למחשבה דבגד שיש בו צורה דכי היכי דהתם בביטול יורד לטומאה הכא נמי יורד לטומאה דמעשה כי האי דהוי כמו מחשבה והוצרך רבינו ז"ל לומר כן כדי לתרץ קושיית התוספות ז"ל שהקשו בפרק כמה טומנין אמרו דאין עור מקבל טומאה עד אחר עיבוד ובסוגיא דבפרק דם חטאת לא משמע כן והוצרכו לידחק בתירוץ הקושיא ולפי מה שפירשתי בדברי רבינו ז"ל נחא. לח"מ שם. ועיין הר המוריה פי' בדרך אחר.

³⁴ רמב"ם שם הלכה ד ה

³⁵ נלמד ממה ששינו שם (דף צ"ג:) אין טעון כיבוס אלא דבר שהוא ראוי לקבל טומאה. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אחד הבגד³⁶ ואחד העור הרך ואחד השק טעונין כיבוס, אבל העור הקשה³⁷ הרי הוא כעין וגורד הדם מעליו, ויש מחמירים שאף העור הקשה צריך כיבוס.

טז. והכיבוס במקום קדוש ושבירת כלי חרס במקום קדוש ומריקה ושטיפה בכלי נחושת במקום קדוש זה חומר בחטאת מקדשי קדשים

חומר בחטאת³⁸ הבהמה משאר קדשי קדשים, שדם חטאת הבהמה שניתז מן הכלי שקבל בו הדם קודם הזיה על הבגד טעון כיבוס במים בעזרה שנאמר (ויקרא ו פסוק כ) וְאִשֶּׁר יִזְהַ מִדְּמָהּ עַל הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזְהַ עָלֶיהָ תִּכְבֶּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ

כלי חרש שנתבשלה בו החטאת הנאכלת טעון שבירה בעזרה, וכלי מתכות שנתבשלה בו טעון מריקה ושטיפה במים בעזרה שנאמר (שם פסוק כא) וְכִלֵי חָרֶשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל בּוֹ יִשְׁבֵר, אף על פי שלא נאמר כאן במקום קדוש הרי דינן כדין הכיבוס, מה כיבוס הבגד בקדש אף שבירת כלי חרס ושטיפת כלי מתכות ומריקתו בקדש, ואחד כלי שבישל בו או כלי שהערה לתוכו רותח. ויש מחמירים שבכל הקדשים כלי חרס טעון שבירה בעזרה.

³⁶ שם הלכה ב

³⁷ וקשה דבהלכות שבת (פ' כ"ב) גבי מנעל של עור כתב רבינו ז"ל סתם אסור לכבס והיה לו לחלק גם שם בין רך לקשה דקשה ודאי מותר דליכא כיבוס כדאמרינן הכא. כס"מ שם ואולי ראה לחלק בין שבת דלכל מסור ובין כבוס דהכא דאינו אלא במקום זריזין וצע"ג בזה. הר המורה שם

³⁸ שם הלכה א יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

